

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krona, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krona, za pol leta K 1.50. Za Nemičijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veterinari št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 11. maja 1911.

19. številka.

Složno in pogumno v volilni boj!

Dolgo so liberalci iskali kandidatov za državni zbor. Naravno je, da se vsak pošten človek brani biti kandidat „Sočine“ stranke. To je stranka, ki širi pohujšanje po naši deželi. Koliko poštenih slovenskih src, poštenih mladeničev in mož, žen in deklet je grda in pohujšljiva pisava „Soče“ in „Primorca“ otrovala! Koliko napadov na sv. vero, na škofo in duhovnike je ta grda stranka v svoji „Soči“ zakrivila! Celo spise luteranskih pastorjev je objavljala in širila upor proti cerkvi. Napadala je najsvetejše ustanove naše sv. vere in uničevala npravstvenost in vernost našega ljudstva. S tem je ob enem spodmikala temelje narodnega obstoja, ker sta nenravnost in brezverstvo za vsak narod najhujša sovražnika.

Maščevanje pa je prišlo kmalu. „Mizarska zadruga“, „Narodni piruhi“ itd. so začeli pokati. Po celi deželi je zavladal strah, ko so ljudje spoznali, v kakih rokah da so bili njih gospodarski zavodi. Liberalci sami so začeli proklinjati svoje voditelje ter jih zapuščati. Stranka je čez noč postala brez vodstva in brez discipline. Edino ljudje okolu „Soče“, ki nimajo ničesar izgubiti, hočejo preplašeno in razpršeno četo še zbirati in postavljati kandidate za državni zbor. Naravno je, da se vsak pošten človek sramuje take družbe in da odklanja kandidature, ki mu jo vsiljujejo. Le s težavo so se našli možje, ki so te žalostne vloge sprejeli.

Ti pa, pošteno slovensko ljudstvo, vedi, da so ti liberalni kandidatje somišljeniki grde „Soče“ in grdega „Primorca“, ki kopljeta grob slovenski narodnosti na Goriškem s tem, da spodkopujeta npravstnost in sv. vero. Dvigni se na dan državnozbornih volitev in pokaži, da se sramuješ take stranke. Ne daj svojega glasu možem tiste stranke, ki je povzročila polom „Mizarske zadruge“, „Narodnih piruhov“ itd.!

Teh besed ne pišemo morda iz strasti ali iz maščevanja, ampak iz ljubezni do dobre stvari. Želimo, naj bi prenehali bratomorni boji na Goriškem in naj bi se začelo od vseh strani resno delo za naše ljudstvo. Tudi druge stranke imajo v svoji sredi pridnih in vestnih mož, ki so bili zapeljani. Ti naj bi krenili na pravo pot in se z nami složno potegovali za dušne in gmotne koristi milih Slovencev na Goriškem.

Žal nam je, ko vidimo, da se taki možje pehajo z ljudmi okolu „Soče“ proti katoliško narodni stranki. Dejstvo, da se liberalci sami že sramujejo „Soče“, nam daje veselo upanje, da čas združitve z dobromislečimi ni več daleč. Goriški Slovenci bi s tem neizmerno pridobili. Naj bi prihodnje državnozbornske volitve pokazale, da so goriški Slovenci edini in da so izločili osebe, ki delajo le prepri, ki ljudstvo le pohujšujejo in podivjujejo. Zato kličemo: Dne 13. junija vsi složno navolišče! Pozabimo malenkosti in pojdemo vsi na delo za zmago dobre stvari, za dušni in gmotni prospah milega slovenskega naroda. Vsi pogumno v volilni boj za kandidate S. L. S.!

ki so manj dobili, in mnogo takih, ki so več dobili.

Ob 2. uri je bil napovedan 2 in pol urni odmor.

Ob 4 in pol se je nadaljevalo čitanje izkazov in izjav.

Dr. Slavik je nato zahteval, naj se konstatira, koliko trt je bilo naročenih in koliko dovoljenih od namestništva.

Bila sta dva izkaza. Po prvem izkazu je bilo naročenih reznic 12.200, dovoljenih pa 9.100, korenjakov naročenih 57.000, dovoljenih 3.000. Drugi izkaz izkazuje naročenih reznic 89.650, dovoljenih 14.200, naročenih korenjakov 27.500, dovoljenih 1.650.

Nato je predsednik konstatiral vrednost oziroma cene trt. Prečital je izjave raznih izvedencev, iz katerih sledijo sledeče cene: reznice po 16 K 1000 komadov, korenjaki pa po 40 K 1000 komadov.

Dr. Rybař: Izvedenci so si dali spričevalo, da se malo razumejo. Oni se niso držali naloga sodnega dvora. Imeli so določiti cene ne glede na cenitve od strani namestništva. Izvedenci so izjavili, da so to najnižje cene, po katerih ne bi mogel prodajati noben privatnik svojih trt. Predloži potem fakturo od Pečenka, ki je plačal po 30 K 1000 korenjakov.

Zabavnik: Meni se zdi, cenitev po izvedencih previsoka.

Preds. začudeno: Saj ste danes zjutraj rekli da stanejo trte 17 oziroma 50 K 1000 komadov?!

Drž. pravdnik: To je privaten parere.

Zabavnik: Sicer pa mislim, da pridejo pri tem procesu v poštev le znižane cene.

Rybař: Tu se pa bazirajo na polne cene...

Nato se je prečitalo poročilo okr. glav. v Sežani na namestništvo.

Po prečitanju teh spisov je povzel besedo namestnik državnega pravdnika dr. Zumin: Pred seboj imamo župane in druge ugledne osebe s Krasa in vprašanje nastane, ali je mogoče, da bi te osebe bile kaj takega zakrivila. Trditi moram, da je bilo njih postopanje tako, da jih je moralo državno pravdnništvo pozvati na odgovor.

Ne bom razjašnjeval na dolgo, kako se je postopalo pri razdelitvi trt, ker je stvar že dosti jasna iz spisov. Konstatirati hočem, da se niso držale te osebe naznanila okr. glavarstva v Sežani ki se glasi (prečita naznanilo). Toda na Krasu in ravno v komenskem okraju se je dogodilo nasprotno kot je bilo oznanjeno od okr. glavarstva v Sežani. Naročevale so se trte za take, ki niso bili potrebni in drugi, ki so bili potrebni te vladne podpore, je niso dobili. Neredi, ki so se vršili pri dobivanju trt, so zadostno znani iz spisov. Tako je Josip Dugulin dobil 28.900 reznic in 3500 kolči. Če vzamemo vrednost vsake trte in sicer reznice po 1 vin. komad

in kolči po 3 vin. komad, znaša škoda napravljena pri reznicah 298 K in 105 K pri korenjakih, skupno torej 403 K. Če odbijemo v gotovini plačanih 24 K, ostane še nepokrit znesek 379 K. Tako bi se lahko pri vsakem določila škoda.

Najglavnejše je pa pri celi stvari, ali ima tako postopanje značaj zločina. Priznati se mora, da je bilo postopanje nekoretno in jaz celo dostavim tudi kaznivo. Postava pravi, da kdor se poslužuje zvijače, kakor so to storili Al. Pipan, Forčič, Rudež in Širca pri izposlovanju pečata občine Mavhinje, da izvabi na lokav način imetje drugega, da je izvršil zločin goljufije. Ni potreba, da je zvijača kdo ve kako velika. Prigovarjanje h kakemu zločinu pa je le obteževalno. To je prva predpostavka za goljufijo.

Druga predpostavka goljufije pa je, da se koga krati na pravici in se ga spravi v zmoto. In to se je zgodilo v našem slučaju glede namestništva. Namestništvo je mislilo, da v resnici potrebujejo vse v izkazu navedene osebe tri ter da so potrebne in vredne, da se jih podpira. Samo v slučaju Širca se zvijača ni bila izvršila, ker je prišlo namestništvo na sled nameravanemu dejanju. V tem slučaju se govori o poskušanju goljufiji pri Forčiču, Al. Pipanu, Rudežu in Širci. Da ni prišel dotični uradnik na namestništvu na to, da je dobila občina Mavhinje že trte, bi se bila goljufija izvršila.

Nadalje mislim, da je pri današnjem slučaju pač najpoglavitejša — namen. Po kazenskem zakonu je goljufija mogoča, ko se gre za škodo ne le na premoženju, marveč tudi na pravicah. Če

Jezo prihranimo!

Marsikdo je na dan raznih volitev šel na volišče z namenom, da bo volil. A kako razočaran je bil, ko ga je volilna komisija zavrnila, češ, nisi upisan v imeniku, nimaš pravice voliti. Tako razočaranje zna doživeti marsikak volilec, ko ne bo dobil volilne legitimacije in seveda ne bo smel potemtakem voliti. Da se tega razočaranja obvarjemo in jezo prihranimo, pojdemo pogledat volilne imenike v občinske urade in prepričajmo se na lastne oči, ako smo upisani — in sicer pravilno upisani — v volilnem imeniku. Ako nismo upisani, pa reklamacijo napravimo Zadostuje krstni list. Potrdilo o enoletnem bivanju v občini mora že tako narediti županstvo. — Čemu naj bi se potem po nepotrebem jezili!

Kraške trte pred tržaškim deželnim sodiščem.

Po odmoru je prečital predsednik spise, ki jih je predlagalo drž. pravdnništvo, naj se prečitajo.

Nato je stavil dr. Rybař štiri predloge: 1. Naj se zasliši učitelj Jožef Štrekelj kot prič; 2. naj se prečita poročilo sežanskega okrajnega glavarstva na namestništvo z dne 16. V. 1908, iz katerega je posneti intencija, ki jo je imela vlada z razdelitvijo trt; 3. naj se prečita neko poročilo vin. nadzornika Postla na namestništvo, ki se tiče menjavanja trt, namreč da daje oseba, ki se peča s cepljenjem trt, cepljenke za trte iz drž. nasadov; 4. naj se prečita poročilo okr. glavarstva v Sežani, v katerem je rečeno, da ima ta proces politično ozadje. Nadalje je izvajal dr. Rybař, da je nek drž. posl. sodnijskega stanu in sicer po ovadbi, toda pred sestavo obtožnice interveniral in urgiral pospešitev procesa in to pri predsedništvu deželne sodnije, pri namestništvu in celo pri pravosodnem ministerstvu. Predlagal je, naj se sodni dvor infor-

mira pri dotičnih oblastvih, kar se more zgoditi tudi telefoničnim potom.

Pred.: To nas nič ne briga!

Dr. Slavik je predlagal zasliševanje občinskega sluga in poljskega čuvaja iz Gorjanskega Franca Subana oziroma Ivana Stantič glede izjave Štolfe.

Državni pravdnik je bil proti zasliševanju Štreklja, Subana in Stantiča, ker je po izjavah drugih prič stvar že pojašnjena. Kar se pa tiče drugih predlogov, prepušča odločitev sodnemu dvoru.

Sodni dvor je ugodil le drugemu in tretjemu predlogu dr. Rybařa. Drugi predlogi so bili odvrnjeni.

Na to so se prečitali spisi, kojih prečitanje je predlagal dr. Rybař.

Ryb.: Važno je tudi konstatirati, da je mnogo takih, ki so dobili trte in sicer manj, kot so jih bili naročili.

Pred. čita nato izkaze in izjave nekaterih posestnikov, ki se tičejo dobivanja trt. Med temi je mnogo takih,

je torej namestništvo izdajalo trte na imena oseb, ki niso ekzistirale, je bilo gotovo oškodovano na pravici razdeljevati trte res potrebnim osebam in to po tarifnih cenah.

V našem slučaju pa ne bomo računali napravljeno škodo po znižanih cenah, marveč po cenah, ki so jih doleteli izvedenci. Če vzamemo vsakega posebej, se dožene, da je vsak dobil za več nego za 200 K trt. Le pri Pečenku se spremeni napravljena škoda, ker je plačal tekem preiskave 76 K. Na vsak način pa je škoda večja od 50 K.

Kar se pa tiče Rudeža, ni on v nobeni zvezi s to afero in predlagam, da se oprostí.

Tudi nimam nič proti temu, če se oprostita Volčič in Čotar, ker sta delala v dobri veri.

Marsikateri bode ugovarjal, češ, da se je prej tudi tako delalo in da se v Dalmaciji in drugih kronovinah tudi tako dela. Ali preiskava je dognala, da so današnji obtoženci ukrali namestništvo v pravici razdeljevati trte med potrebne in siromašne vinorejce.

Oni so spravili namestništvo v zmoto in je s tem tudi oškodovali.

Predlagam zato, da se drugi obtoženci kaznujejo.

Nato prevzame besedo zagovornik dr. Rybař. Rekel je, da je dejanje, s katerim se peča ta razprava, vzbudilo veliko senzacijo. Osebe, ki so obdolžene najhujšega zločina, so trpele cel čas preiskave na ugledu ter bi v slučaju obsodbe izgubile več državljskih pravic n. pr. tudi volilno pravico za več let. Nadalje je označil cel proces kot tragikomedijo.

Potem je na dolgo in široko dokazoval, da v tem slučaju ne obstoja dokaz, da bi se dejanje obtožencev moglo označiti za goljufijo. Posebno važnost polaga na izjave upokojenega vinarskega nadzornika Postla. Analizira oglas okr. glav. v Sežani, posebno pa pojm besede imovit. Pravi, da je ta izraz jako elastičen in se nikdo ne more z gotovostjo spodlikati nad tem, da bi bili imoviti vrtorejci dobili trte; kajti vse prošnje za dobitve trt so podpisane od županstev, ki poznajo materijelne razmere svojih občinarjev. Državno pravdníštvo bi moralo potemtakem postopati proti županstvu, ki so izdajala neresnična potrdila o premoženjskih razmerah. Potem je izvajal, da je bilo to, kar so obtoženci storili, na Krasu v navadi in da obtoženci niti niso slutili (?), da storijo kaj kaznjivega.

Kar se tiče razdeljevanja trt, bi se moralo postopati proti županstvu zaradi zlorabe uradne oblasti. A tega državno pravdníštvo ne bode storilo, ker odpade glavna premisa za vsak zločin, to je hudobni namen. Kar so obtoženci storili, ni nič drugega kakor da so lagali, so govorili neresnico — laž. Njihovo dejanje se mora torej smatrati kot laž.

Nato je govornik stavil paralele: drž. uradniki tudi sestavljajo proračune za večje vsote, ker se jim potem črta; odvetniki tudi računavajo večje ekspenzarije, ker se jim tudi črta od sodnije itd. Ali so se ti pregrešili zaradi tega?

Kar se tiče potrdil županstev imamo tudi druge slučaje zlorabe pri izdaji merodajnih listin v dosego kategoriasibodi namena. Znano je, da se brez težkoč dobivajo zdravniška spričevala, kakoršna se potrebujejo itd. itd. Nikomur pa ne pade v glavo, da bi to smatral za goljufijo.

Proti koncu govora je apeliral na neodvisnost in samostojnost sodnikov v razsojevanju poedinih slučajev. Sodniki naj se ne pustijo voditi od drugih oseb, ki so se hotele umešavati v tek razprave. Pričakuje, da se bode razsodba glasila oprostilna.

Nato je pričel svoj zagovor dr. Slavik. Slikal je obtožence kot zaslužene može, ki so le hoteli pospeševati vladno akcijo (pa na kak način! O. u.) Oni zaslužijo pohvalo in medaljo (priskrbite jim jo! Op. ur.) za njih delovanje. To je rekel tudi zastopnik namestništva g. Zabavnik v predsobi. Cel proces je le ironija usode; kajti oni, ki so hoteli ovirati vladno akcijo, se vsele zadrege, v kateri se nahajajo današnji obtoženci. (G. doktor, povejle, kdo je hotel ovirati vladno akcijo!? Op. ured.)

Potem se je bavil govornik z vsakim obtožencem posebej in konečno zahteval oprostilno rozsodbo.

Predsednik vpraša obtožence, če ima kdo še kaj opomniti.

Ker se ni nikdo oglasil, se je sodni dvor umaknil k posvetovanju.

Po razmeroma kratkem času se je vrnil ter je predsednik izrekel rozsodbo:

Rudež mora biti oproščen, ker ni bil pri celi stvari nič udeležen. Pri Volčiču in Čotarju manjka tudi vsak dokaz kaznjivega dejanja, ker sta delala v dobri veri.

Kar se drugih obtožencev tiče ni dokazan znak goljufije, ker manjka specifičen namen koga oškodovati. Sodni dvor je konstatiral, da sploh manjka dokazov, da bi bila država oškodovana v idealni pravici pospeševati trtorejo med ljudstvom. Namen vlade je bil vseeno dosežen, če se je ta ali kak drugi vinograd obnovil.

Moralo bi k večem namestíštvo pozvati županstva na odgovor in konstatiral bi se morda kak pregrešek.

Pri današnjih obtožencih manjka vsak znak kaznjivega dejanja, zato so oproščeni.

Politični pregled.

Cesar v Budimpešti.

V sredo zvečer se je cesar pripeljal v Budimpešto. Na kolodvoru je bil vsprejem. V četrtek je cesar vsprejel princezino Gizelo in nadvojvodo Jožefa, ki se je predstavil v novi šarži kot feldmrt.

Cesar v Gődöllu.

Cesarjevo zdravstveno stanje se je v Gődöllu izdatno izboljšalo. Cesar izgleda veliko boljše. Cesar se je v nedeljo dopoldne izprehajal po parku.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand obišče carja.

V dvornih krogih se zagotavlja, da obišče avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand v kratkem carja v Petrogradu.

Italijanski prostovoljci za Albanijo.

V Italiji izhajajoči list la „Tribuna“ je objavila senzacionalno, a neverjetno vest, da je 1000 italijanskih prostovoljcev pripravljenih, da odplujejo iz Trsta v Albanijo in sicer pod nemško zastavo. List pristavlja nato, da mu ni znano, v koliko odgovarja ta stvar resnici. Potem nadaljuje list, da se je hotelo od avstrijske strani glede italijanske ekspedicije v Albanijo napraviti Italiji neprijetnosti, ker slavi letos 50-letnico združenja Italijanov. Toda ital. vlada je zavzela tako stališče nasproti temu gibanju laške mladine, da se morajo udeleženci ekspedicije pod tujo zastavo podati v Albanijo.

Nadalje ima „La Tribuna“ dopis iz Ferma, ki pravi, da se je osnula organizacija prostovoljcev za Albanijo. Ti prostovoljci se bodo ukrcavali v manjših ladijah, ki bodo nosile avstrijsko (?) zastavo.

Ustaja v Albaniji.

Boji ob turško črnogorski meji v okolici Berane in Gusinja trajajo dalje. Ustaši so prerezali brzovjavne žice v okolici Kulje v kastratijskem okraju in so napadli turške oddelke. Prav tako so napadli turške čete pri Zerini in Pesani,

toda bili so odbiti z občutnimi izgubami. V kratkem skličejo pod orožje redife druge kategorije v zbornem področju solunskem.

Vlada prepovedala dalmatinskim Albancem izraziti simpatije vstaškim Albancem.

Pri Zadru obstoja že stoletja močna albanska kolonija, ki je hotela prirediti shod, kjer bi izrazili simpatije vstaškim Albancem. Vlada je ta shod prepovedala.

Vstaja v Albaniji. Turki se boje da intervenira Avstro-Ogrska.

Iz Soluna poroča „Piccolo“, da so odposlali te dni iz Mitrovice proti bosenski meji turške vojake, konje, topove in strelivo. Trdi se, da je odposlala Turčija vojake na bosensko mejo zato, ker se boji, da zaradi albanske vstaje intervenira Avstrija. Oficijelni turški krogi pa trde, da gre zgolj za priprave k manevrom.

Drobne politične vesti.

Turško ministerstvo bode v najkrajšem času najbrže demisijoniralo. — V Maroku se pripravljajo na to, da osvobodijo Fez iz rok ustašev. Avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand se je podal v bližino Zemuna. Srbske oblasti so odredile, da imajo srbski orožniki strogo obstraziti mejo. V nedeljo so v Zemuna aretirali dve sumljivi osebi, ki sta se klatili v bližini železniškega tira. — V Mehiki so ustaši zavzeli mesto Juarez. Pri bitki je bilo mnogo mrtvih in ranjenih na obeh straneh. — V Hang-Kongu v Kini je izbruhnila ustaja.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

Veleč. g. Filip Abram, vikar 2 K; Karl Drašček, pekovski izvedenec 5 K; za prodanih 40 italijanski cent. 36 vin.; Viktor Gec, Skopo 10 v.; Marija Drašček v Gorici 1 K; za prodano knjižico „Socijalno vprašanje“ 1 K 20 v.; N. N. 40 v.; Neimenovani osebi 2 K; Benedikt Poniž, uč. v pok., 5 K.

Razprodaja razglednic na sv. Gori vrgla čistega 15 K 20 v.

Knjižnico: Razglašeneje Gospodovo so preplačali: P. n. gg. Val. Kragelj, župnik v Podbrdu 2 K; Dr. Jos. Tomišek, gimn. ravnatelj 2 K; Simon Gregorčič, vikar, 2 K.

Bog plačaj stotero! Vse v boljše bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevišče“:

Pod geslom „Račun“ 10 K.

Domače in razne vesti.

Liberalni kandidatje. — V nedeljo se je vršil torej v dvorani „Trgovskega doma“ v Gorici tisti „velevažni“ shod liberalnih zaupnikov, na katerem so se proglasili liberalni kandidatje za državnozbornske volitve. Govorilo in pisalo se je v „Soči“ in po drugih liberalnih listih, da se bodo postavili resni kandidatje. In bili smo v resnici radovedni na izid tega shoda, da izvemo, ali se med vrstami naših liberalcev nahaja še kak resen človek, ki bi hotel iz rok bankrotne liberalne stranke prevzeti kak mandat. Ali izid nedeljskega shoda nam je pokazal, da se goriške liberalne bande ogibajo vsi resni može; kajti na omenjenem shodu sta bila proglašena za kandidata in sicer za goriško okolico France Kocjančič, veleposestnik v Podgori in predsednik toli „proslule“ „Trgovsko-obrtne zadruge“ in za tolimnsko-kanalski okraj pa Andrej Vrtovec, začasno upokojeni učitelj, trgovec in liberalni agitator v Tolminu.

S tema možakoma bodeno imeli še večkrat priliko natančneje seznaniti naše ljudstvo v prihodnjih številkah. Za danes rečemo le toliko, da bode volilcem prav lahka stvar odločiti se, za katere može naj oddajo 13. junija t. l. svoj glas ali za naša kandidata dr. Antona Gregorčič in Josipa Fon, ali pa za Andreja Vrtovec in Franceta Kocjančič, katera smatrajo sami pametnejši liberalci le za števna kandidata, za katera se jim ne zdi vredno pehati se. Da je določen za Kras kot kandidat liberalcev dr. Gregorin, je našim čitateljem že znano.

Glede shoda samega bodi povedano, da je bil maloštevilno obiskovan; kajti, kakor nam je očividno pripovedoval, udeležilo se ga je le kakih 40 liberalnih petelinov.

Vrtovec in njegovo delovanje. Na shodu liberalnih zaupnikov v nedeljo je govoril tudi liberalni kandidat za tolimnski okraj Vrtovec, ki je med drugim, kakor posnemljemo iz „Soče“, izustil tudi to-le lastno obsodbo: „25 let sem na delu ter dobro poznam razmere. Nič se ni čuditi, če je ljudstvo zaostalo...“ — Bravo Vrtovec! Odkritosrčnost je lepa čednost. Torej 25 let ste na delu in nič se ni čuditi, če je vsled vašega delovanja ljudstvo zaostalo. Vprašamo vas pa, kaj vendar mislite vi o našem ljudstvu, da je res tako nerazsodno, da bo oddalo svoj glas pri prihodnjih državnozbornskih volitvah za takega človeka, ki je 25 let delal na to, da je naše ljudstvo zaostalo?! Pojte, pojte se solit in ne uganjajte burk v tako resnih dneh z našim ljudstvom! Pustite je pri miru. No pa, če nočete vi ljudstva v miru pustiti, bode pa ono vas pustilo pri miru s tem, da ne bo dne 13. junija t. l. onesnažilo svojih glasovnic z vašim imenom.

Združeno sorodstvo je nastopalo pri zadnjih državnozbornskih volitvah za liberalne kandidate na Krasu za Štreklja, v goriški okolici za Gabrijelčiča, v Gorah za dr. Gruntarja, in vendar je bil uspeh tako klavern. Naši kandidatje pa zmagujejo brez vplivnega sorodstva, le s pomočjo ideje, ki jo zastopajo in vsled svojih osebnih vrlin.

Liberalni kandidat Kocjančič in njegov program. — Človek bi res ne verjel, kaj vse se zgodi dandanes. Včasih so govorili o deveti deželi in o zmajih, dandanes pa se slišijo in čitajo še bolj čudne reči. Zadnjo nedeljo t. j. 7. maja so postavljali liberalci v Gorici kandidate. In kakor je spodobno, sta se navzoča dva oglasila tudi k besedi. Prej je govoril seveda sam Drejc Veliki, ki je v svojem govoru „temeljito“ pometel vse, kar je gnjilega in starega itd. Ta govor ni bil posebno važen, smo slišali že več bolj nerodnih — seveda le o pustu.

Za njim je govoril kandidat Vrtovec, ki je povedal, da „vrta“, menda luknje v vodo. Korifeja se je oglasila kot zadnja, po znanem geslu „konec dober, vse dobro“. „Edinost“ od torka t. j. 9. maja poroča kaj laskavo o tem govoru. Kandidat je med drugim „razvil“ tudi svoj program. Ta program je res nekaj posebnega. Takega programa še ni imel noben politik od Adama sem in ga ne bo imel še tako hitro. Čujte kaj poroča „Edinost“ o tem programu: „Program narodno-napredne stranke (tako se je izjavil Kocjančič) je njegov program, izpopolnjen z onim programom, ki se ne da povedati z besedami.“

Raca na vodi, to pa to! Tedaj z besedami se ne da povedati ta program. Bržkone ga bo treba zagosti na harmoniko, ali ker je stranka napredna, na gramofon. Presneto se bo okolica zavzela za ta program. Pri vseh plesih ga bodo lahko porabili in na ta program bodo lahko „trobili“ večno slavo g. Kocjančiču. Še vse se je dalo pri nas do sedaj

povedati z besedami, edino ta famozni program ni tega sposoben. No, napredek je pač napredek; zato pa bomo okoličani volili še raje na stari program, ki se da vsaj povedati z besedami. S takim programom in s takim kandidatom zdaj proč, mi ne rabimo gramofona, ampak poslanca, ki se bode potegoval krepko za naše koristi. In ta je naš kandidat, svetnik Fon.

Čuden sodnik. Nekje na deželi je en čuden sodnik. Stranko privabi k posegi, ko hoče od nje resnico izvedeti. Sveče prižge, postavi med sveče sv. razpelo, povabi stranko, da vzdigne tri prste in pravi: „Prisegli boste pred Bogom, da bodele le resnico govorili.“ — Ko pride ta sodnik v krčmo, pa pravi, da ni Boga, čeravno ga je klical mogoče četrt ure poprej za pričo. Kaj naj rečemo o takem sodniku! Ako ne veruje v Boga, čemu pa ga kliče v sodnji za pričo! Kedaj trdi ta sodnik neresnico? Ali v sodni dvorani ali v krčmi? To bi radi vedeli tisti, ki jih je ta čuden sodnik uže sodil.

155 odsto šolskih doklad na Tolminskem. Na nedeljskem liberalnem shodu v Gorici je povedal Vrtovec zbranim kalinom, da do Bohinjske železnice na Tolminskem ni bilo šol. Da so se tolminske krave smejale, ko so tako bedarijo čitale v „Soči“, tega ni treba posebej povdarjati. Pa pustimo to za danes. Na omenjenem shodu je tožil Vrtovec o previsokih šolskih dokladah, ki znašajo 155 odsto. Vprašamo Vrtovca, kdo je zakrivil, da so šolske doklade tako visoke, ako ne ravno liberalni okr. šolski svet, v katerem ima ravno Vrtovec prvo besedo. Nadalje vprašamo Vrtovca, kako višino pa bi dosegle šele šolske doklade, ako bi se bile izpolnile prav njegove zahteve, da se zjednačijo učiteljske plače z onimi državnih uradnikov štirih nižjih plačilnih razredov. Ako bi se te njegove zahteve, zakatere se pa še vedno peha, izpolnile, potem bi znašale šolske doklade najmanj od 500 — 600 odst.; in človeka, ki na tak način hoče naskakati kmečki žep, naj bi volili kmetje za svojega zastopnika. No potem ne zaslužijo nič drugega, nego da se jim pušča na čelu. Sicer je pa naše ljudstvo prepametno in bo vedelo, kaj storiti s tem človekom. Ključeme torej: Volilci tolminskega in kanalskega okraja! Dne 13. junija vsi na volišče, da složno kakor en moč pokažete, da takih „osrečevalcev“ in političnih pustolovcev nikakor ne marate! Tu se gre namreč za kmečke koristi.

„Ta bolj lahkega so deli, da bo poprej v „luft“ sfrlel.“ Tako je rekel priznan liberalce, ožji prijatelj A. Gabrščekov, v nedeljo kmalu po liberalnem zaupnem shodu v „Trgovskem Domu“, ko je slišal, da so postavili za kandidata za goriško okolico Franceta Kocijančiča. Mož je najbrže uganil. Če sami liberalci tako pravijo, potem bo uže res sfrlel!

Moč naših nasprotnikov. Kdor je opazoval neuspehe goriških liberalcev na narodnem, političnem in gospodarskem polju v zadnjih letih, se mora čuditi, da se kljub mnogoštevilnim blamažam še drznejavo javno nastopati, namesto da bi se lepo poskrili in na tihem zacelili vsaj gospodarske rane, katere so zadali sebi in celokupnemu slov. prebivalstvu na Goriškem. In vendar še upajo! Mislijo si: Kdor nič nima, ne more nič izgubiti. Igrajo va banque. Kaj jim je mari, če zaigrajo pri tem koristi slovenskega ljudstva, koristi trpečega in delavnega ljudstva, samo da igrajo oni vsaj za hip politično ulogico! In upajo se, ker imajo proti nam veliko orožje. To orožje je laž in drzno čelo. Ena številka „Eдинosti“, „Soče“ ali „Primorca“ nakopiči proti naši stranki in proti našim poslancem toliko laži, da bi ne mogli na vse temeljito in po zasluženju odgovoriti, ko

bi tudi izdajali vsak dan tri dnevnik. Z lažjo vplivajo na naše polizobražence, ki mislijo, da je izobraženost v tem, da se zabavlja čez cerkev, z lažjo vplivajo tudi na nerazsodno mladino. Toda laž ima kratke noge in privede le do hipnih uspehov. Moč naših nasprotnikov sloni na trilih tleh, na laži, ki jo razširjajo pri nas v prvi vrsti imenovani trije časopisi „Eдинost“, „Soča“, „Primorca“, naša moč je v resnici, v resnem delu in v ljubezni do slovenskega ljudstva in s to močjo smo zmagovali in bomo zmagovali!

Odmev s štanjelskega shoda. — S Krasa se nam poroča, da je vzbudil nastop naših somišljenikov na shodu splošno odobravanje. Ljudje so zopetnega Gregorinovega usiljevanja na Goriško že do grla siti. Razvidevajo pač, da je dr. Gregorin s svojim usiljevanjem Kraševcem doslej le škodoval, ker je le še bolj razvnel politični razpor in ni — če tudi že trikrat izvoljen poslanec — prav nič naredil za svoje volilce. Razen tega mu ljudstvo ne zaupa, ker se druži z goriškimi liberalci, ki so vsled svojega turškega gospodarstva pognali v zrak stotisočake narodnega denarja ter vrgli v nesrečo naše ljudi, ki so jim zaupali. Nezačuden je z Gregorinovo kandidaturo prodira celo v omejenejši krogi njegovih dosedanjih pristašev.

Briski koloni bodo kot en moč „volili“ Franceta Kocijančiča za državnega poslanca. Tako se nam je danes telefoničnim potom sporočilo iz Brd. No, koga pa, če ne Franceta! France Kocijančič je vroč zagovornik kolonov — pardon: lastnega žepa! Ej, koloni ga poznajo kakor slab denar! Nič se bati! Po hrbtih kolonov se bo težko priplazil do Dunaja!

„Soča“ in resnica! — Pod naslovom „Češki kardinal in duhovniško hujskanje“ je priobčila sobotna „Soča“ tole notico: „V nedeljo je bila pri nadškofu Skrbenskem v Pragi večja deputacija kmetov iz Ricana, ki se je pritožila zoper hujskajočo agitacijo duhovščine na deželi. Nadškof je deputaciji obljubil, da napravi red. „Skrbel bom“ — je dejal — „da se odzda ne bo več s prižnic delala politika in volilna agitacija. Ako bi pa kateri duhovnik to zapoved prekršil, mi poročajte, in skrbel bom, da se slučaj ne ponovi več.“

Uradna „Wiener Zeitung“ z dne 6. maja 1911 pa prinaša o kardinalu Skrbenskem sledeče: „Od avtoritativne strani je c. kr. telegrafni-korespondenčni biro naprošen, da priobje sledeče: O priliki generalne vizitacije v Ričanu dne 30. aprila je prišla k Nj. ekscelenci kardinalu knezo-nadškofu deputacija petih občinskih predstojnikov iz ričanskega okraja in prosila kardinala, da bi zabranil, da bi uganjala duhovščina politiko na prižnici in v šoli. Kardinal je odgovoril, da mu ni znano, da bi se v praški nadškofiji zlorabljala prižnica in šola v politične namene. Če bi se to zgodilo, bi on gotovo postopal energično proti temu. Na daljno prošnjo, naj kardinal duhovščini ukaže, da se mora omejiti samo na cerkev, je odgovoril knezonadškof, da bi bilo to samo tedaj mogoče, če bi bilo za obrambo katoliških interesov drugače zadosti preskrbljeno. Ker pa skušnjava uči, da tege žalibog ni, da pa je nasprotno katoliška stvar tolikokrat napadena, se mora duhovščina in z njo zvesti katoličani krepko zavzeti za tako zelo ogrožene katoliške interese tudi zunaj cerkve.“

Na koncu svoje notice pristavlja „Soča“: „Milostljivi nadškof in knez dr. Sedej, kaj pa Vi pravite k temu?“ Namesto Nj. Prevzvišenosti našega knezonadškofa odgovarjamo „Soči“, da je naš prevzvišeni knezonadškof prav gotovo ravnostnega mnenja kakor kardinal Skrbenski. Ali je „Soča“ s tem odgovorom zadovoljna?

Dr. Ploj se odpovedal kandidaturi. V nedeljo je imelo politično društvo „Pozor“ v Ptujih shod, na katerem je dr. Ploj izrecno izjavil, da ne sprejme več kandidature za prihodnje državno-zborske volitve.

Bivši ljubljanski župan Hribar ne kandidira več. — Češki „Narodni Listy“ poročajo, da je bivši župan ljubljanski in drž. poslanec Hribar naznanil izvrševalnemu odboru liberalne stranke, da mu ni mogoče vsprejeti kandidature za drž. volitve za mesto Ljubljano.

Slovenski državnozbornski kandidati na Koroškem. — V četrtek, dne 4. t. m., je zaupni shod celovške okolice postavil msgr. Val. Podgorca kot kandidata v celovški okolici proti „deutschfreiheitlich gesinnten Slovenen“ Lutschounigu iz Žihpolj. Zvečer istega dne je zaupni shod celovških Slovencev postavil tudi v Celovcu lastnega slovenskega števne kandidata. Ta je gosp. Alojzij Terček, knjigovez v Mohorjevi tiskarni.

Socialnodemokratični kandidati za prihodnje državnozbornske volitve so: v gorah Just Černe; v goriški okolici dr. Henrik Tuma; na Krasu Josip Kopač. V Trstu bode kandidiral Etbin Kristan.

Avtomobilna nesreča pri Trstu. Uradnik dunajske delniške transportne družbe, Furnani, se je vračal 5. t. m. z ženo in hčerjo v avtomobilu z nekega izleta v Trst, ko mu je nenadoma odpovedal motor in je zagnalo avtomobil s ceste v neko drevo. Šoferju se je posrečilo rešiti se pravočasno s skokom iz avtomobila, medtem ko si je Furnani polomil rebra in prizadel tudi številne druge poškodbe. Žena se je težko ranila na glavi, hči pa si je roko zlomila.

Od prebivalcev v Gradcu je navedlo kakor občevalni jezik: nemški 135.902 (leta 1900: 121.662); češki: 228 (212); poljski: 60 (58); rusinski: 46 (23); slovenski: 1042 (1430); srbsko hrvaški: 96 (73); italijanski: 162 (215); rumunski: 2 (0). Kakor vidimo, so razun Slovencev in Italijanov vse narodnosti napredovale.

Kaj se na svetu vse pripeti? V petek opoldne je v Ljubljani po Kopitarjevi ulici neki hlapec jezdil konja. Ko pride do gostilne „Činkole“, je konj tako brcnil, da je konju podkev z vso silo odletela v hišo skozi okno, in s tako močjo, da je priletela v nasprotno steno v uro, kjer je razbila šipo. Ko bi bila letela malo nižje med goste, bi bila večja nesreča neizogibna.

Od kmečkega fanta do generala. List „A Nap“ poroča: Leta 1893 je umrl na Dunaju vpokojeni generalni major Štefan Bus. Zapustil je 12 milijonov premoženja in ker se niso oglasili nobeni dediči, je zapadel denar erarju. Sedaj pa se je izkazalo, da je Bus leta 1820 prišel k vojakom kot priprost kmečki fant in je vsled izrednih zmožnosti postal general. Oglasili so se sedaj nekateri njegovi stričniki in stričnice, ki nameravajo tožiti erar za dedščino. —

Opozarjamo na inserat „Tolstovrške slatine“, ki je edino slovensko podjetje te stroke. Ni Slovincem več treba, da se poslužujejo tujih podjetij, kar se tiče kisle vode. Slovinci! podpirajmo sonarodnjake!!

Listnica uprave. G. Ivan Medvešek, sprevodnik drž. želez. Trst: Naročnino prejeti! Plačano do konec I. 1911. Hvala!

Listnica uredništva. Mnogo dopisov smo morali odložiti za prihodnjič.

Mesne novice.

Tridnevnic v cerkvi sv. Ignacija in procesija na sv. Goro. — Izvrstni govori č. g. župnika Jos. Budina so privabili v cerkev sv. Ignacija vse tri

dni prav mnogo občinstva. Bodi gospodu govorniku na tem mestu izrečena prisrčna zahvala! Tudi procesija se je obnesla kljub slabemu vremenu sijajno. Na sv. Gori je govoril č. g. dr. A. Pavlica. Obhajancev je bilo v cerkvi sv. Ignacija in na sv. Gori izredno mnogo. Pevski zbor pod vodstvom č. g. župnika Kokošarja je pel izborno. Hvala vsem p. n. pevcem in pevkam, med njimi posebe še g. organistu Komelu. Po cerkveni slavnosti je bil za svetogorsko cerkvijo na trati shod, na katerem sta govorila dr. Pavlica in Budin. Pevski zbor nas je tudi tu razveseljeval z lepimi pesmicami. V primeri z drugimi leti so se letošnje slavnosti vse bolj slovesno obhajale. Tudi udeležba v cerkvi sv. Ignacija in na sv. Gori je bila letos v primeri z drugimi leti številnejša. Zahvaljujemo se preč. g. gvardijanu svetogorskemu P. Konstantinu, kakor tudi vsem drugim za prisrčen sprejem. Vsem, ki so količkaj pripomogli k temu vspehu, ključemo: Hvala! Bog povrni!

V prid nove kapuinske cerkve v Gorici se bo v nedeljo dne 21. maja vršila veselica v Centralu. To veselico priredi mladina „Šolskega Doma“, ker bo nova cerkev služila potrebam naše slovenske mladine. Natančni program se razglasi pravočasno v listih.

Že zdaj uljudno vabimo slavno občinstvo, da se v obilnem številu veselice udeleži in da tako primore k izvršitvi cerkve, katero pač mnogi zelo pogrešajo. Italijanski tretji red je že pozimi priredil v ta namen veselico, ki se je dobro obnesla. Slovinci torej ne smemo nikakor zaostati.

Pridite torej v obilnem številu.

Sadni izvozni trg se letos otvori dne 18. t. m. Trg bode odprt ob 3. uri zjutraj. Od 3. do 5. ure se sadje tehta in po 5. uri se sme šele prodajati. Od 16. septembra naprej pa se bode smelo sadje prodajati še-le ob 6. uri. —

Javno cepljenje koz se bode vršilo od 4. do 5. ure popoldne sledeče dni in v sledečih prostorih: dne 15. maja v slov. otroškem vrtu in slov. ljudski šoli v ul. Bertolini; 23. maja v razredih „Šolskega doma“ ul. Croce; 16. junija v slov. otroškem vrtu v ul. Sv. Klare; 19. junija v Rožni dolini in Starigori; dne 26. junija v slov. mestni ljudski šoli v ul. Scuola agraria. Pregled uspeha od cepljenja se bo vršil teden pozneje, kot se je vršilo cepljenje. Ta dan se tudi izdajo spričevala za cepljenje koz, ki se potrebujejo pri vpisovanju v razne šole. — Cepljenju koz so podvrženi vsi l. 1910 rojeni in oni, katerim se dosedaj še niso cepile koze.

Neizogibna tombola. — Poslušajte, kaj je morala v ponedeljek skusiti neka moderna dama v Gorici. Naročila si je ozko krilo po zadnji modi „Štemano“ je korakala z njim po ulici in delala male korake — ker velikih se s takim krilom ne more delati. Na Franc Jožefovem tekališču pa je hotela prestopiti cestni jarek. Zagnala je sicer nogo preko jarka, a ta šment od jarka je bil širji kakor krilo in hočeš nōčeš, noga z vso vlečenjeno osebo moderne dame je cmoknila v jarek. Dama se je — osramočena — jezila na preširok jarek in ne na svoje ozko krilo. Navzoči so se ji smejali posebno pa še potem, ko ni mogla tudi iz še precej globokega jarka in je morala ozko hrilo povzdigniti celo gori do kolen. To je bilo smeha! Moda — prismođa!

Pošten mladenič išče službe Star 22 let. Vstopil bi rad kot trgovski pomočnik. Vešč je slovenskega in italijanskega jezika. Stanuje v Gorici, Via Collonia št. 2.

Nova slovenska trgovina z železnino se otvori dne 15. t. m. v Go-

rici v Raštelju št. 7. Lastnika sta naša rojaka gg. Pinter in Leonard. Našemu ljudstvu ju priporočamo najtopleje!

Mladenič se vrgel pod vlak. Nogi odtrgani.

Kmalu po 11. uri v nedeljo zvečer je pisk lokomotive, ki je odhajala z goriške južne postaje proti Ločniku — osebni vlak — naznanjal, da se je morala zgoditi nesreča pred soškim železniškim mostom, kajti vlak se je ustavil.

25 letni Mihael Černic se je vrgel pod vlak.

Strojvodja lokomotive je zapazil kakih 30 korakov pred seboj na železniškem tiru človeško truplo, a vlaka, ki je tekel s polnim parom, ni mogel ustaviti v tej razdalji. Zato je koj vedel — posebno pa še, ker je nekaj zahreščalo in se lomilo pod kolesi stroja — da je povozil človeško truplo. Ko se je vlak ustavil, je nastala med številnimi potniki panika, kajti na železniškem tiru pod vozom vlakovodje je nekaj ječalo in zdihovalo. Potniki so izstopili, več ljudi je priteklo z južne postaje gledat, kaj se je zgodilo. Kmalu nato so izvlekli izpod železniškega voza še živega mladeniča z odtrganima nogama gori nad kolenoma, ležečega v luži krvi. V njem so spoznali 25-letnega Mihaela Černica, stanujočega v Pristavi tik južnega kolodvora, delavca v Tannerjevi ledenici. Ena noga je — odtrgana od telesa — ležala ob strani železniškega tira, druga pa se je le z malo kožico držala telesa, ki je ležalo v sredi železniškega tira. Še živega so prenesli v goriško bolnišnico.

Vzrok tega žalostnega čina.

Naš poročevalec je obiskal očeta in mater nesrečnega mladeniča, ki so mu sledeče povedali: Nesrečni sin Mihael je pil s svojimi tovariši v krčmi tik južnega kolodvora do 11. ure, nakar je rekel, da ga ne bodo več videli, da se vrže pod vlak, ki odhaja z južnega kolodvora proti Ločniku po 11. uri. Seveda ni vzel nihče teh besed za resno, marveč so se mu smejali. Kmalu po 11. uri je res izginil in storil to, kakor uže opisano. Oče je trdil, da je z njim lepo izhajal, enako mati, le to da ni bilo starišem prav, da je pustil roko delstvo — bil je namreč dober čevljar in pomagal očetu, ki je tudi čevljar — in si dobil delo v Tannerjevi ledenici. Ko ga je nesrečni oče vprašal, zakaj se je vrgel pod vlak, je sin odgovoril, da se mu je spodrsnilo, ko je hotel prestopiti železniški tir. Oče pa pravi, da se je sin hotel usmrtiti iz neznanega vzroka. Morila da ga je baje kaka zaveda, katere ni maral nikomur razkriti. Drugače pa da mladenič ni bil hudoben. Oče izključuje, da bi bil sin v nedeljo pijan — kakor poročajo laški listi, češ, da je padel na železniški tir v pijanosti in da je le huda pijanost mladeničeva kriva njegove nesreče.

Černic umrl.

Potem smo izvedeli, da je nesrečni mladenič Mihael Černic umrl v torek zjutraj ob 6. uri v goriški bolnišnici. Vzrok smrti je zguba prevelike množine krvi.

Iz goriške okolice.

Mnogo naših volilcev je izpuščenih iz volilnih imenikov! Ljudje, reklamirajte! Poroča se nam, da samo v Mirnu je izpuščenih nič manj kakor 50 naših! Na delo torej!

g Iz Solkana. — Kaj, Franca Kocijančiča da bomo mi volili? Za noben denar! Kdo je ta Kocijančič? Ta Kocijančič je predsednik nam Solkancem predobro znane „Trgovsko-obrtne zadruga“, sestrice naše polomljene „Mi-

zarske“, katero imamo Solkanci v najslabšem spominu. Kar je z njo v zvezi, preč od nas! Preč od kuge! Preč od onih, ki so nam pripravili tako sramoto pred celim svetom! Ali si hočemo nakopati na glavo še kak polom s podpiranjem mož, ki so stali v tesni zvezi z našim krahom! Ne boš jaka! Dovolj en „kant“, dovolj en „fuč“, dovolj en „krah“! Vse bomo pobijali, kar naj bi pripomoglo liberalcem do komande!

g V Kozani bo veselica prihodnjo nedeljo dne 14. t. m. Priredi jo ondotno „Kat. slov. izobraževalno društvo“. Vspored je najraznovrstnejši. Ob 2. uri pop. bo sprejem „Orlov“, ob 2. uri in pol slovesen blagoslov, ob 3. uri in pol veselica, na vspehu katere je: petje, deklamacije, govori, dve igri in srečkanje. Nastopi več pevskih zborov. Zanimanje za to veselico je veliko po vseh Brdih. Obeta se velika udeležba. Pa saj tudi bo res vredno obiskati ta dan vrle Kozance posebno sedaj, ko je narava pravi raj. Torej prihodnjo nedeljo v Kozano!

g Ozeljani. Po dolgi in mučni boleznih, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče se je preselila iz te solzne doline v večnost Rozalija Mervič, v 21. l. svoje starosti, v najlepši dekliški dobi. Svetila ji večna luč, ostalim pa naše iskreno sožalje.

g Št. Peter. — Poročati Vam moramo o lepem napredku naše „Hranilnice in posojilnice“, katere se oklepa naše ljudstvo z vedno večjim zaupanjem. Uže kolikim je naša posojilnica pomogla! Zato pa, ker naše ljudstvo spoznava dobroto tega našega domačega denarnega zavoda, je vspeh tako lep. Številke naj govore! Posojilnica je štela koncem leta 1910 476 članov. Lepo število, kaj? Promet je znašal K 374.547.80. Stanje hranilnih vlog koncem leta je bilo K 244.523.29. Stanje posojil koncem leta 1910 je bilo: K 306.546.62. Čistega dobička je bilo minulo leto K 2013.55. Rezervni zaklad znaša K 17.219.01. Številke govore jasno!

Načelnik posojilnice je g. Andrej Blažica, tajnik in blagajnik pa naš župan g. France Černic.

g Gabrije pri Rubljah. — Minulo nedeljo smo imeli za našo duhovnijo — Gabrije, Rubije in Vrh — javno češčenje sv. R. T., ki se je v nedeljo popoldne sklenilo s slovesno procesijo. Udeležba je bila velika, enako je bilo mnogo spovedancev. Slovesnost je bila lepa. Topiči so pokali, zvonovi pritrkovali, veselo petje se je razlegalo. Ljudje so bili te slovesnosti veseli.

g Kojško. Slišali smo, da je nek liberallec dejansko napadel nekega uglednega moža iz Sovence. Brez povoda je ta liberallec suval onega s kolenom po hrbtu, najbrže le zaraditega, ker je oni ugledni mož drugega političnega mišljenja, ker ni liberallec, verotajec itd. Oni liberallec se bo moral zagovarjati pred sodnikom in upamo, da mu minejo take muhe.

Dne 17. m. m. so šli naši „Orli“ skozi Šmartno. Ko so prišli mimo šole, zaslišalo se je iz šols. poslopja neko izvanredno umetno čivkanje. Ko smo se ozrli, videli smo na vratih ljudske šole neko možko in žensko osebo. Začudili smo se, da se nahajajo v teh prostorih taki izborni čivkarji. Da, da, šola je pač za izobrazbo?!

V Kojškem se bode gradilo poslopje za posojilnico, v katerem bodo imeli tudi „Orli“ svoj sedež.

Trta in sadje pri nas prav dobro kažeta, kar nas navdaja z upanjem, da bomo imeli nekaj dobička.

Še nekaj. Nekemu liberalcu, očetu štirih otročičev se je najbrže polomilo par koles v glavi. Čujte, kaj je storil! Vpisal se je v Sokole in v sokolski obleki se je dal tudi naslikati. Mi, ki ga poznamo, menimo, da bi bolje storil, ako bi se več pobrigal za svoja do-

mača opravila, kar bi mu gotovo pravič ne škodilo. Gorsko leseno nabo na glavo, ne pa sokolsko čepico!

g Števerjau 4. majnika 1911. — Z današnjim dnem more dati naša občina našim c. kr. uradom imenitno spričevalo, kajti ravno danes preteče šest let, kar smo imeli zadnje volitve starešinstva. Če bi ležal Števerjan v Turčiji, bi se temu ne bilo čuditi, a da si naši uradi pleteja „venec slave“ s takim postopanjem, to je škandal, ki ga mora obsojati vsa javnost. Naš župan spletari na vse načine, samo da zateguje svojo županstveno dobo, oblastva mu pa gredo na roko s tem, da njegove rekurze na dolgo in široko vlečejo. Danes ob šestletnici kličemo: tega župana ne maramo več, zato mora proč od občinske hiše. Ob vstopu v sedmo leto vzamemo v roke bojno kopje, da si izvojujemo kar nam pritiče, in na tem mestu povemo, da ga bomo sukali dobro, takoj dobro, da zadenemo gotovo — v črno. Števerjanci smo teh razmer sili in našega župana še bolj. Napenjal je struno dovolj, naj torej počí. Postava in pravica je na naši strani, ljudstvo je z nami, naša bo tudi zmaga. Volilci.

g Popravek. — Sklicujoč se na § 19. tisk. z. skona, zahtevam, da priobčite z ozirom na vest iz Renč pod naslovom „Krasen kurnik“ v zadnji štev. „Prim. lista“ nastopni resnični popravek: Ni res, da se zida kurnik na našem trgu uže en mesec, marveč res je, da se zida uže dva meseca in pol.

Goričan-Renčan.

g Lokvo. Prihodnjo nedeljo, dne 14. maja t. l. bode imelo tukajšnje „Kat. delavsko podporno društvo“ svoj redni letni občni zbor. Dnevni red po predpisih. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Vabilo na redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Št. Petru pri Gorici, registrovane zadruga z neomejeno zavezo“, ki se bo vršil v nedeljo dne 28. maja 1911 v „Zadružnem Domu“ ob 4. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca. 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1910. 3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 4. Slučajnosti.

Vabilo, ki je bilo dne 29. aprila v „Gorici“ za dan 14. maja t. l. je s tem preklicano.

g Kojško. Prejeli smo in priobčujemo: Slav. uredništvu „Primorskega lista“ v Gorici. Z ozirom na dopis iz Kojškega priobčen v Vašem listu dne 27. aprila t. l., v katerem je rečeno v zadnjem odstavku med drugim: „Minolo je blizo 2000 let po Krist. rojstvu, pa skoraj gotovo ves ta čas se ni pod nobenim županstvom toliko plesalo kot pod sedanjim kojščanskim i. t. d.“; se naprosuje slav. uredništvo, da blagovoli v prvi št. „Primorskega lista“ priobčiti nastopni popravek:

Ni res, da se ni pod nobenim županstvom toliko plesalo kot pod sedanjim, res je pa, da se je pod raznim bivšim županstvom več plesalo nego pod sedanjim, kajti nekaj vzdrževali so se javni plesi in sicer v frakciji Brestje (zdaj ne), v frakciji Imenje (zdaj ne), v frakciji Bala (zdaj ne), v frakciji Slavče (zdaj ne), v Višnjeviku večkrat po dvakrat (zdaj enkrat), v Vipolžah skoraj vsako leto dvakrat (zdaj pa po večini enkrat); v pustnem času plesalo se je v Višnjeviku, v Vedrijanu in v Kozani (zdaj pa le redkokedaj enkrat ali dvakrat samo v Kozani); pod prejšnim županstvom odmerjena je bila pristojbina za vsak javni ples 20 kron, a zdaj se je ta dvignila na 30 oziroma na 100 kron.

S plesom ki se je vršil na veliko-nočni praznik v Kojškem nima županstvo nič opraviti, kajti dovoljevanje sličnih zabavnih vesellic in plesov ne

spada v kompetenco županstva marveč v kompetenco c. kr. politične oblasti. Županstvo Kojško 2. maja 1911. Župan Obljubek.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Rihanberga. Minolo nedeljo smo imeli čast videti liberalno sokolado iz Trsta in iz Gorice. Namen sokolade je bil: agitacija za bližnje državnozbornske volitve v prilog dr. Gregorinu, ki je prišel ta dan osebno v Rihanberg z drugimi tržaškimi liberalci. Pravijo, da ta sokolska telovadba je bilo politično skakanje. Je vse mogoče. Vseh „Sokoličev“ je bilo 150.

Naša hranilnica in posojilnica bo imela v kratkem občni zbor. Iz letnega poročila, ki ga izda posojilnica posnemljemo, da šteje posojilnica 286 članov. Prometa je imela v lanskem letu K 159.369.04. Hranilnih vlog kron 55.341.92. Čisti dobiček za l. 1910 znaša K 1260.59, rezervni zalog pa K 3917.53. Načelnik posojilnice je naš župan g. Josip Pavlica.

Iz kanalskega okraja.

kl Banjška planota. Minula zima je bila za nas banjškoplanotarje huda. Skoro vse trte so vsled hudega mraza zmrznile, tako, da niso letošnjo pomlad pognale. Malo trt je pri nas, a letos še te so končane. Enako je huda zima končala mnogo češp in kmetovalci, ki smo stavili vsako leto še precejšnje upanje v češplje, razočarano gledamo suho vrhovje češpelj. Kaj pa bo z našo skladovno cesto na planoti? Upamo, da ni tudi ta cesta zmrznila... Ta cesta nam je potrebna, in sicer tako potrebna, kakor dobra letina. Upajmo, da naš up ni šel po vodi. Banjškar.

kl Anhovo. (Liberalni „državnozbornski kandidat.“) Pretečeno nedeljo, t. j. dne 7. t. m. so postavili naši liberalci svojega „državnozbornskega kandidata“ — slamnjaka. Prihod „kandidata“ ni bil napovedan, zato tudi se ni moglo napraviti dostojnega sprejema. Ker so pa za njegov prihod vedeli le nekateri liberalni mladeniči, so potrosili cesto z zelenjem, odkoder je imel priti. To so storili v noči od sobote na nedeljo. V preveliki naglici niso mogli dobiti niti prostora, kjer bi se predstavil volilcem, zato pa so ga postavili — na visok kol na križpotju, da ga bo videl vsak volilec, ki bo šel k maši! Oj liberalci, hoteli ste napraviti drugim sramoto, a je padla na vas. — Učitelj Klavora je baje uže nabiral podpise za vodovod. To prošnjo je menda tudi uže izročil svojemu kandidatu slamnjaku, da jo ponese na Dunaj. Ne zavidamo liberalce, da so si postavili takega kandidata. — Kar nas je pa pod praporom S. L. S. (in število je veliko) — se ne zmenimo za take-le može, kakor je slamnjak kandidat in učitelj Klavora. Ali se ne spominjate liberalnega agitatorja iz zadnjih državnozbornskih volitev, ki je pobiral podpise za železniško postajališče v Anhovem, katere podpise in prošnjo je oddal Alojziju Štrekelju? Ali se ne spominjate, kako je farbal okoli s Štrekljevim pismom in njegovo obljubo? Kmetje volilci, ne dajte se slepiti od takih slepilcev! Anhovec.

kl Iz Lokovca. Kuratorij za pospeševanje obrti je vže v jeseni proučil tukajšne obrtne razmere v navzočnosti odposlanca c. kr. ministerstva. Poizvedbe so pokazale, da biva tukaj brihtno in marljivo ljudstvo, ki se bori na vse mogoče načine, da se preživi. Gospodje so takoj spoznali, da so v Lokovcu samouki, katerim je treba pomoči, kajti njihov trud ne najde primerne plačila.

Ministerski odposlanec je sprejel na se nalogo, da prouči, na kak način bi bilo ljudstvu pomagati. Spoznal je

takoj dvojno potrebo: prvič, da dobijo Lokovčani surovine po tovarniški ceni, drugič, da prodajo izdelke naravnost zanesljivim tvrdkam za gotov denar.

Prvo vprašanje je rešeno. Ministerstvo je poslalo vikariju v Lokovec potom kuratorija za pospeševanje obrti različnih vzorcev jekla in žic s cenami vred, da jih poskusijo in se določijo za to ali ono.

Prof. Berbuč in inženir Rassevich od kuratorija za pospeševanje obrti, katerim se je pridružil tudi svetnik Fon, sta imela nalogo, poučiti lokovške obrtnike o nameri ministerstva in označenega kuratorija, katero nalogo sta izvršila dne 1. maja t. l.

Prizadeti činitelji so bili zelo zadovoljni s prvim korakom, ki se je za njih storil, in so vsem tozadavnim činiteljem zelo hvaležni.

Vsi so priznali, da vže s tem, kar se je dosedaj zgodilo, bo lokovskim obrtnikom pomagano. A nadjamo se, da stori vlada še korak naprej. Upamo tudi, da bo deželni odbor, kateremu je dal deželni zbor 1200 K v ta namen na razpolago, po možnosti podpiral domačo obrtnijo v Lokovcu.

Sedaj smo pač prepričani: „Klerikalci“ delajo, „liberalci“ pa le zablavlajo.

Iz tolminskega okraja.

t Vrtovec redlivivus (oživel)! — Joj, joj, naš Vrtovec spet nekaj upa! I, možak pa je! Se ga pa ne prime vsaka bunka, ali pa je tako močan, da jo z lahkoto prenese! Na Dunaj hoče priti! Kaj se mu sanja! Enkrat je hotel po vsej sili, da bi se priplazil v deželni zbor. A volilci so mu rekli: „Ne!“ Zaprli so mu vrata in ga zapodili v „betego“ h kofetu in k cikorji. Rekli so: „Cuker tolči, Vrtovec! Sicer pa: Liberalni učitelji nas ne bodo zastopali v državnem zboru! Ime Vrtovec je na Tolminskem tako nepriljubljeno, da se skoraj vsakdo nakremži, kdor je sliši. Bravo Vrtovec! Tombola, katero je napravil pri zadnjih volitvah mu ne zadostuje! Hoče napraviti še večjo dne 13. junija! No, naj jih dobi po hrbtu, ki je uže navajen držati in nositi! Liberalci se smejejo in prorokujejo: „Vrtovec jih bo dobil 13. junija kakor laški osel!“ Naj jih, ker se noče zmodriti!

t Iz grahovskega županstva. — (Volili bomo dr. Gregorčiča!) Naš klic je: Dr. Gregorčič spet v državni zbor! Nihče drugi nas ne sme zastopati kakor le on! To je glas velike večine našega ljudstva! To se mora tudi zgoditi! Govoriti o kom drugem, je nesmisel in le osmeši se vsakdo, ki bo poskušal volilni boj proti dr. Gregorčiču! Korenike našega poslanca se raztezajo globoko med ljudstvom in jih ni vstanu nobena moč izruti! Noben poslanec ni mogoč pri nas kakor le dr. Gregorčič. To mnenje je splošno. Niti polovica volilcev bi ne šla na volišče v slučaju, da bi ne kandidiral dr. Gregorčič. Sicer imamo pri nas tudi takozvane liberalce, ki pa sami priznavajo zasluge dr. Gregorčiča, a ga ne volijo iz strankarske zagrizlosti, ki jih je oslepila. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je dobil dr. Gregorčič pri nas 300 glasov, nasprotnik pa do 240. Sedaj bo gotovo še boljše za nas! Sicer pa dobite nam boljšega poslanca vi, ki rujete proti njemu, ki niste vredni mu jermenov njegovih čevljev odvezati! Drugega ne rečemo, kakor le to: Kdor si hoče glavo razbiti ob zaupanje, katero uživa naš dosedanji poslanec, naj le poskuša! Kaj, da bi vrgli sedaj poslanca, ki nas zastopa uže skoraj četrto stoletja, in postavili drugega na njegovo mesto? Bežite, bežite! Ako bi ne bil vreden našega zaupanja, bi ga uže kedaj zapustili. Ker pa poznamo pre-

dobro njegovo delo za svoje volilce, ga bomo zopet in zopet volili in sicer tolikokrat, kolikorkrat bo potreba! To je glas iz ljudstva! Grapar.

Iz komenskega okraja.

km S Krasa. Kmetje-vinogradniki! Trte so dobro pognale. Zaroda je obilo. Preteklo leto smo mnogo zamudili in zaspali! Preskrbimo si o pravem času modro galico in žveplo! Sedaj je čas! Sodi so prazni, vino drago, naši možnjčki tudi niso pretežki. — Sicer je tržaško sodišče spoznalo, da trtjoni niso državni nevarni in ji ne škodujejo, škodujejo pa le vinogradnikom... Priznati moramo, da je na tem nekaj resnice. Vinogradniki, pazimo strogo na te škodljivce, ki se zavijejo v trtno perje tako, da jim skoraj nihče ne more do živlega. Zatorej škropimo in žveplajmo! Tako delo trtjone ugonobi. Političnim trtjonom pa politično smrt!

km Iz Komna. Ko se so vračale v nedeljo zvečer domov „sokolice“ oglašali se so na pokopališču čuki. Pa ne da so vam peli mrtvaško pesem! Vsekako pomenljivo!

km Komen. Nek liberalni učitelj je napravil prošnjo na dež. šol. svet, češ: Ne morem živeti s tako majhno učiteljsko plačo. — Čudno to! Temu naprednemu možu svetujemo, da namesto da hodi po „luštih“ in shodih novce trositi, naj ostane doma in za družino skrbi, pa ne bo trpel lakote ne on in ne njegova družina! Ta je lepa! Kmet nima niti polovico dohodkov, kakor jih ima ta liberalni učitelj, a preživlja še večjo družino. Učitelj pa, katerega mora plačevati kmet, nima dovolj zase in mora stradati! No, kajpada, kmet naj strada, da bo liberalni učitelj žrl! Malo manj „luštov“, malo manj „noblese“, malo manj dobre papice in fine bum-bice, pa bo dobro, pa ne bo „mižerija“ v hiši. Če hoče pa liberalni učitelj „frajirati“, naj „zafrajira“ kar ima sam, in naj ne trka potem na vrata raznih oblastev za pomoč! Kmet.

km Iz Temnice. — V nedeljo dne 7. t. m. je naš g. župan sklical vse občinarje skupaj v občinsko pisarno, zaradi plače gospodu duhovniku za leto 1910. Občinarji so se tudi v večini zbrali, in so bili tudi zadovoljni s predlogom g. župana.

In naš prejšnji g. podžupan Pahor je zastavil vprašanje na sedanjega g. župana, ali se je kaj ukrenilo za plačevanje za preteklo in za prihodnja leta.

Ker pa to novo županstvo obstoji še le štiri mesece časa, ni moglo nikakoršnih sklepov napraviti za duhovnikovo plačo.

Nato je stari podžupan iz občinske pisarne prav naglo pobegniti, ker so si ga nekateri občinarji na njegovo vprašanje prav fino privoščili, ki so pa imeli popolnoma prav, ker ni on kot stari krmar občine, ki jo je vodil mnogo let, ničesar pravega ukrenil, temveč je on kot dober posestnik in voditelj le hujskal majše posestnike, da ni treba plačati pristojbin našemu gospodu vikariju. Na njegovo hujskanje so res izostali uporniki s plačilom.

Lepa čast gre takšnemu, ki dela take krivice, posebno pa onim, ki so mu priskrbeli, da se njegov sin sedaj nahaja v velikem semenišču.

km Izjava. — Ker nekateri sumijo da sem jaz pisal dopise iz Pliskovice v 17. in 18. št. „Primorskiga lista“, podpisani izjavljam, da jaz nisem dotičnih dopisov pisal in da nisem bil z njimi sploh v nobeni zvezi.

V Pliskovici dne 8. maja 1911.

Josip Žerjal, organist.

G. organist Josip Žerjal ni z dopisi iz Pliskovice v 17. in 18. št. „Prim. Lista“ v nobeni zvezi. Uredništvo.

km Iz Kostanjevice. — Izvanreden dogodek smo obhajali v nedeljo, dne 30. aprila. Že v soboto zvečer so nas strelili iz topičev in veselo pritrkovanje zvonov opozorili, da se bo naslednji dan vršilo kaj izvanredno slovesnega.

Imeli so namreč naši otroci, katerih je bilo veliko število, namreč 95, prvo sv. obhajilo. Pri tej priliki smo imeli tudi češčenje sv. R. T. Vršilo se je vse v najlepšem redu. Imeli smo dve sv. maši, prvo ob 7. uri, pri kateri so prejeli prvoobhajanci najsvetejši sakrament, drugo pa ob 9. uri. Omeniti moram, da je bilo pri tej priliki spovedanih in obhajanih mnogo odraslih.

Ob 3. popoldne pa je bila po končanih litanijah procesija z Najsvetejšim, katere se je udeležilo, bi rekel vse občinstvo in tudi mnogo iz sosednih občin. Vsem se je videlo na obrazih zadovoljstvo. Drugo češčenje pa bomo obhajali 12. novembra. Našim prvoobhajancem ostane ta dan gotovo v najboljšem spominu. Želili bi, da bi se tudi drugič na tako slovesen način obhajal. Dal Bog!

Agitacije za volitve ni še pri nas. Sicer je ne potrebujemo, ker velika večina Kostanjevcev bo volila kandidata S. L. S.

km Vel. Dol. — Blage Ivane Grgič, hčere našega g. župana, ni več med nami. Bogu je dopadlo jo poklicati k sebi v cvetu 19. leta. — Dne 3. t. m. so ji izkazali zadnjo čast družba Marijina, katere zvesta članica je bila, „K. iz društvo“, pa tudi vse polno ljudstva, ker je bila splošno priljubljena. Žalostinke, ki so jih pevci in družbenice pele — zlasti pa besede, katere je govorila prednica v slovo rajniki in opomin tovaršicam, so globoko segale v srce. Blagi Ivanki naj sveti večna luč! Ve pa, njene sestre po Mariji, spominajte se vedno naukov, katere vam je dajala pokojnica na smrtni postelji in dušni voditelj ob njenem grobu. Pravemu Marijinemu častilcu se smrti bati ni.

V našem „Izob. društva“ je začelo sedaj v spomladi tudi mlado cvetje klti, naš naraščaj, mladi fantje. Privabila jih je gorka ljubezen našega neurmornega visokošolca g. Mihaela Zavadlav, ki se trudi za njihovo vzgojo. — Upamo, da bodo ti mladeniči naprej hiteli po začetni poti nasproti vzvišenim ciljem pravih čednosti in krščanske omike, ter se izognili močvirju grde propalosti, ki se zanaša med nas iz bližnjega Trsta. Fantje v senci sv. križa naprej in kvišku do luči večnih resnic, teptajte z nogami, kar je podlega in grešnega. — Močna volja, oprta na božjo pomoč, premaga vse.

Imamo tudi četico malih, ki so se odpovedali kadenju ali za vselej ali do možkih let.

Naj še povem, da se letos socialni demokratje na moč vsiljujejo med kmete. Po vseh vaseh nameravajo imeti shode. Prilizujejo se kmetom in obetajo zlate gradove. Seveda take sladke pesmi prijetno božajo uho vbogih kraških kmetov, a nazadnje jim je pri srcu, kakor bi se zbudili iz lepih sanj. — Kopač in Tuma pač sami sebi ne verujejo, ko pravijo, da se bo davek odpravil, voljaštvo i. t. d.

Iz sežanskega okraja.

s Iz Skopega na Krasu. Ob novem letu lanskega leta smo imeli občinske volitve. Teh se je udeležilo iz Kranjevasi več volilcev, med tem ko se iz Skopega ni udeležil volitev noben volillec drugega razreda. Tako je prišlo, da je župan namesto v Skopem v Krajnivasih. Sedaj se volilci prepirjajo in hočejo nove volitve.

Lani so zidali ob cesti sredi vasi zid; ker pa so manjkali površni kamni, zid ni bil še končan. Podžupan je priskrbel in napeljal kamne za zid na

cesto. A nekateri niso hoteli, da se zid dokonča, ker je kamenje predrago, in kamenje so morali odpeljati. No, sedaj pa jim kamenje ni predrago, ko ga morajo dvakrat dražje plačati. Take stvari se gode v Skopem.

s Iz Dutovelj se nam poroča, da sta tamošnji posestnik in veletrgovec Alojz Širca ter njegov sin Leopold že od velikega torka v preiskovalnem zaporu v Trstu. Sodišče ju preganja radi hudodelstva goljufije z usnjem z neko trgovino tržaško. Ljudem je to več všeč iz nevošljivosti in škodoželjnosti, ker Širca „Pekov“ je zadnji čas silno obogatel. — Oj kdo bo sedaj pa agitiral za agrarno-liberalno nadstranko pri nas! Najbrže bo „Pekovga“ nadomestoval kompare mesar in krčmar, naš Ukmar. A tudi ta je imel pred kratkim opraviti nekje radi neke prav čudne in ne prav vesele zadeve. Sedaj pa bo kuhal golaše iz argentinskega mesa, da dobi njegov upliv večjo veljavo. To je par kraških liberalnih mogotcev, za katerimi gre naš kmet kakor mačka za soljo! Oj kmetje, otresimo se takih nadstrankarskih agitatorjev ter ne poslušajmo tomajškega Vrana, ampak posnemajmo komenski okraj!

s Iz Skopega. — Ker iz naše vasi ni nobenega dopisa, hočem se po dolgem času enkrat oglasiti. V nedeljo je bil shod v gostilni Janeza Živec. Govoril je neki liberalen pridigar iz Gorice. Govora se je udeležilo prav malo ljudi in ti so prav kmalu zapustili to liberalno klepetanje; izpredvideli so, kaj je liberalizem. Sčasoma bo popolnoma propal.

s Peysko društvo v Skopem pojenja obstajati in to zaradi organista Širca Mirkota iz Cola pri Repentabru. Lani je nastopil službo. Sprva se je trudil za učenje in napravil mešan zbor, iz katerega so kmalu izstopila dekleta. Sedaj bo v cerkvi brez petja in organista.

s Utovlje. Izjava. Ker me nekateri soobčani sumničijo, da sem jaz spisal dopis v zadnji št. Vašega cenj. lista pod dopisi „iz sežanskega okr.“, v katerem se razpravlja glede šolskega vprašanja v naši občini, in se tudi dotikuje osebe blag. g. glavarja sežanskega, izjavljam: dotičnega dopisa nisem spisal in ne podpisal ter sploh nisem o istem nič vedel, dokler ni zagledal beli dan v listu.

V Utovljah, 8. maja 1911.

Josip Gerbec, št. 20.

Potrjujemo, da ni g. Josip Gerbec z gori omenjenim dopisom v nikaki zvezi. Uredništvo.

Iz korminskega okraja.

kr Iz Fojano. V nedeljo smo imeli lep dan, ki ostane gotovo mnogim v večnem spominu. Ta dan smo namreč praznovali cenjvenega patrona sv. Florjana in bil je tudi ta dan vsprejem deklic v Marijino družbo. 30 deklic je bilo po skupnem sv. obhajilu vsprejetih v Marijino družbo. Veseli obrazi so oznanjali notranjo srečo novih Marijinih hčer.

Drobfinice.

Požar v norišniol. V ženski umobolnici v Ungvarju na Ogrskem je nastal požar, ki se je z veliko hitrostjo razširil. Umobolnic se je polastil hud strah. Le s težavo se je moglo pogovoriti nekatere, naj zapustijo goreče poslopje. Druge so se upirale in so jih morali s silo spraviti na varno. Marsikatera umobolnica in tudi strežnica je bila hudo ožgana.

Izgredi 1. maja v Parizu. — Pri majski slavnosti je prišlo med delavci ter kavalerijo do več spopadov. Dopoldne je morala kavalerija trg Kon-

kordije, na katerem je grupa anarhistov razsajala, izprazniti. Popoldne je hotelo 4000 ljudi, ki so imeli rdeče nageljne v gumbnicah, trg zavzeti, pa se je oborožena sila temu ustavila. Pri tem je bil en policijski častnik v hrbet zabit, nek drugi častnik pa jo je dobil po glavi. Vsega skupaj je bilo ranjenih 9 policajev, 25 vojakov, 80 demonstrantov, 100 demonstrantov so zaprli.

Književnost.

Socialno vprašanje ali od kod izvira siromaščina delavskega ljudstva? Spisal dr. Josip Pavlica. Naznanjamo, da je pri upravi „Primorskega Lista“ še nekaj iztisov te knjige. Cena 1 K.

— Samo še 4 dni —

bode v salonu „Central“

družba Sudancev

iz roda Nubijcev iz Afrike.

Predstave v domačih šegah in navadah ter bojnih plesih vsaki dan od 3. ure pop. do 9. ure zvečer.

Vstopnina 60 vin.

Vojaki in otroci plačajo polovico.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Raštelca hlš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in utij.

Potrebščine

za pisarno, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetlinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Naročajte in širite Primorski List!

Štev. 1351

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil 1. četrtletja, t. j. mesecev januarja, februarja in marca 1910 začne v

ponedeljek, 12. junija 1911,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 17., 21., 24. junija in 1. julija bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 4. pop.

V Gorici, 2. maja 1911.

Od ravnateljstva zastavilnice.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“

Prva slovenska trgovina z jedl. nim blagom

Anton Kuštrin,
v GORICI
Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Naznanilo preselitve.

Znana stara domača tvrdka z železnino

Konjedic & Zajec

naznanja uljudno, da preseli svojo trgovino v prostore hiše

„Goriške ljudske posojilnice“

Gosposka ul. št. 7 (prej krojaška zadruga).

Na novo praktično urejena trgovina omogoči nas naše cenj. odjemalce vsestransko hitro, točno, ceno in pošteno postreči.

Zahvaljevaje se dosedanji cenjeni naklonjenosti, proseč i nadaljne vlijudnosti, priporočamo se za obilne naročbe v naših novih prostorih

z odličnim spoštovanjem

Konjedic & Zajec.

„MLADI GOZDAR“

izviren roman,
spisal
Soški Črnošolec,
se dobi v „Narodni Tiskarni“.
Cena broš. 1 K.

Naša najmodernejše opremljena tovarna zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami za stiskalnice in vživa v strokovnjaških krogih

najboljši glas.

Zahtevajte posebni katalog št. 269 za vinske in sadne preše, meštovne priprave, hidraulične stiskalnice, za vinske in sadne mline, stroje za odbiranje jagod itd.

Črez 650 kolajn in prvih daril itd.

Ph. MAYFARTH & C.o

Dunaj, II. Taborstrasse 71.

Iščejo se zastopniki.

Zanesljivo stara domača in največja slov. tvrdka v GORICI samo

J. ŠULIGOJ
v Gosposki ulici št. 25
v hiši g. Kuštrina.

Birmanska darila

dobite najcenejše in najfinejše po tovarniških cenah vsled velike zaloge, na primer: Niklasto uro za 4 K; srebrno uro za 7-50 K; zlate damske ure za 20 K; za gospode 40 K; zlate in srebrne verižice vseh vrst. — Poleg cenejšega blaga imam vedno v zalogi tudi najfinejše svetovno znano žvicarsko blago n. pr. „Schaffhausner zenith omega“ s posebno precizijskim kolesjem po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane. Garantirano zanesljive v vseh legah in temperaturah. Za takšne ure dajem večletno jamstvo.

TEOD. HRIBAR

se dobi perilo za neveste rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, Perkal, Batist, Zefir, Satin. — — — Modne volne sukno za moško obleko, preproge, zavese, odeje, šivane kuverte, žime, volno za postelje. Jäger, srajce itd. itd.

V MANUFAKTURNI TRGOVINI

Gosposka ulica št. 6

v GORICI

Za birma

prave švičarske ure

zlatnino in srebrnino itd. naku-
pите najboljše in najceneje pri tvrdki

Aleksander Ambrožič

GORICA, Korso J. Verdi 26.

Istotam se izvršujejo popravila v
to stroko spadajoča točno in po
najnižjih cenah.

Naročila se sprejemajo: „Tol-
stovrška slatina“, p. Guštanj,
Koroško. Sprejmejo se založniki.

Pijte samo Tolstovrško slatino!

ki se dobi dosedaj na Primorskem pri naslednjih preprodajalcih:

Fr. Špacapan, Ozeljan
Ad. Ivančič, Kanal
Jos. Urbančič, Bazovica
Fr. Majne, Gornje Vremah
J. Škerlj, Tomaj
Fr. Miklavčič, Kobarid

Josip Vatovec, mislice Divača
Leopold Jonko, Bovec
P. Bertok, kon. dr., Dekani
Ivan Ukmar, Dutovlje
J. Stravs, Cerklje
M. Kacin, Polce

K. Šiško, Černikal
Avg. Dolenc, Ajdovščina
E. Bevk, Lokavec
Iv. Fidel, Pesek
Fr. Silvester, Vipava
L. Kovačič nasl., Sv. Lucija

**SLOVENCI! Svoji k svojim! Kupujte in zahtevajte povsod
le TOLSTOVRSKO SLATINO!**

Naročila se sprejemajo: „Tol-
stovrška slatina“, p. Guštanj,
Koroško. Sprejmejo se založniki.

JOSIP CULOT

v Raštelju štev. 225 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično
drevesce in punic za igračo.

Razpele iz kovine, rožni vencji in podobice, rokavice iz volne in sukna, čevlji in
klape, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz
porcelana, seme za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, možnjički in
kovčegi, pipe, ustniki in cevi.

Pozor! Pozor!

Čebelarji!

Med zajamčeno pravi za
pitanje čebel

se dobi pri

J. KOPAČU, svečarju

GORICI.

Cena kilogr. 1.30 K.

Odlikovana pekarija
in sladčelnarna
K. Draščik
v Gorici na Kornu
(v lasti)
izvršuje naročila vsa. gaga
peciva, torte, kolače za b. a
in poroke, pince itd. Pro
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

HOSPIC PRI SV. DUHU

ob divnem Bohinjskem jezeru (525 m) poleg cerkvice sv. Duha, ki ga je zgradilo
„Kranjsko duhovsko podp. društvo“ združen s penzionatom, je najlepše

letovišče za duhovnike

ki iščejo odmora in okrepčila v svežem
planinskem zraku. Sprejemajo se po
— — — — — možnosti tudi drugi gostje. — —

Popolna oskrba, zmerne cene: soba 2—3 K, hrana brez pijače 4 K na dan.
26 popolnoma opremljenih sob. — Hospic je oddaljen 7 km od železnične postaje
Bistrica Bohinjsko jezero na Kranjskem in nudi krasne sprehode v zaraščenih gozdih.
Z verande krasen razgled po jezeru. Kopališče, vožnja po jezeru. — Izlet k Savici
(1 in pol ure), na planino Triglav (9 ur), k Triglavskim jezerom (4—6 ur). Pošta
trikrat na dan. — Neposredna bližina cerkvice sv. Duha nudi duhovnikom priliko
vsak dan brati sv. mašo. — Oglase sprejema: „Duhovsko podporno društvo v Ljub-
ljani“. — Letovišče je za goste odprto takoj, vendar naj se reflektanti oglasijo
pri društvu, da bo mogoče za posameznike določiti čas nastopa, ker je na raz-
polago, kakor rečeno samo 26 sob. Sploh priporočamo, naj vsak, ki misli v leto-
višču ostati več dni, naznani svoj prihod preje pri „Duhovskem podpornem društvu
v Ljubljani“, ker mu sicer ni mogoče zajamčiti prenočišča.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

**OLIO di FEGATO
DI MERLUZZO
PRIMA PESCA**

Trskino (štokfišjevo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsim bo-
lezim in splošni telesni slabosti.
Izvrna steklenica teža olja na
ravnomeno barve po K 1-10, bele
barve K 2.

Trskino železno jetrno olje.
Raba tega olja je posebno pri-
poročljiva otrokom in dečkom,
ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preliše se vedno v mojem kem. laboratorju
predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne
splosnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Loterijske številke.

6. maja

Trst 42 84 45 16 78

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI

ulica della Croce štev. 6

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mi-
zarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada
h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz
lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se topla priporočam

ANTON BREŠČAK.

Prva in edina slovenska kleparska
delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.

se topla priporoča za vsa stavbena in
galanterijska dela za cerkve in stolpe,
katere napravi po načrtu

Josip Patek,

naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno
pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje,
zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za
vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d.
oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

OBLEKE BENJAMIN

dobivajo se v veliki izbiri

♦♦♦ od kron 20—30 ♦♦♦

pri

J. MEDVED - GORICA.

Nova slovenska trgovina z železnino

PINTER & LENARD

se otvori

15. majnika.

Peter Cotič,
čevljarški mojster, Gorica,
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Gamaše raznovrstne, izdeluje se tudi po meri.

Galoše prave ruske, se popravljajo.

Usnje podplati ter čevljarške potrebščine.

Vrvarsko raznovrstno blago.

I. Drufovka Gorica

Gosposka ulica 3. (Nasproti Montu.)
Ustanovljena tvrdka leta 1866.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %, Daje članom posojila na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ %, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugi urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Restavracija

„TRI KRONE“

GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten,
restavrater.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica števil. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravljajo in prenavljajo stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

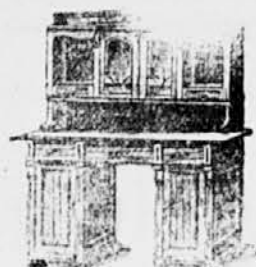
— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Odlukovana mizarška delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Čevljarška zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Oglas.

Podpisani krojaški mojster in trgovec priporočam slav. občinstvu svojo edino trgovino in združeno krojaško delavnico v Brdih za obilna naročila. V zalogi imam raznovrstnega blaga, kakor: sukno, tkanino („cajh“), perkal in drugo potrebščino ter vse priprave za Orlovski kroj, telovadnih hlač in srajc. — Priporočam slavnim društvom „Orel“, naj si pri meni naročajo. Pripravljen sem na zahtevo društva priti na dom in vzeti mero ter zgotovljeno obleko na dom poslati. Cena obleki razen telovadnih hlač in srajc, je 36 K do 38 K. Z odličnim spoštovanjem

Andrej Mavrič,
krojaški mojster in trgovec
Kojško 205 (v Brdih).

se večkrat plačajo za popolnoma nič vredno možko in žensko blago. Da se pa nihče ne bode varal, naj si ogleda najino velikansko zalogo

POMLADANSKIH IN LETNIH NOVOSTI.

Kdor ne zamore si sam ogledati najino zalogo, naj si naroči vzorce, katere dobi poštine prosto na dom pri domači tvrdki

Ivančič & Kurinčič-Gorica,

Gosposka ulica št. 11, (nasproti Hotela treh kron.)

Blago za „Orlovške“ kroje, kakor vse potrebščine, spadajoče k telovadnemu kroju, dobijo slavna „Orlovška“ društva pod ugodnimi pogoji.

Čudovite cene